

Verksamhetsberättelse för Svensk Njurmedicinsk förening (SNF) 2023

Föreningens styrelse

Föreningens styrelse tillträdde den 29/11–2022 och mandatperioden löper till den 29/11-2023. Under denna period har styrelsen letts av ordförande Anders Fernström (Linköping), vice ordförande Maria Eriksson Svensson (Uppsala) samt vetenskaplig sekreterare Sophie Ohlsson (Lund). Styrelsen har även bestått av kassaförvaltaren Ursa Bonnevier (Gävle), ST-representant Frida Welander (Sundsvall), ledamöter Björn Runesson (Umeå) och Cecilia Rosander (Göteborg) samt representant från Svensk Transplantationsförening, Per Lindnér (Göteborg). Positionen som facklig sekreterare har varit vakant. Styrelsen har haft 6 protokollförda styrelsemöten, samtliga digitala.

Medlemmar

Föreningen har 474 medlemmar och har under året välkomnat 7 nya medlemmar. SNFs medlemsregister hanteras via Sveriges Läkarförbunds (SLF) medlemsregister. Samtliga medlemmar i SNF är även medlemmar i Svenska Läkaresällskapet. Under året har SNF:s medlemmar också blivit medlemmar i ERA, under förutsättning att man angivit en giltig e-postadress.

Forskningsbidrag

SNF kommer liksom tidigare år att dela ut bidrag från Stiftelsen för Svensk Njurmedicinsk Forskning och Utbildning baserat på donationer från 2023. Sista ansökningsdag var den 15/10, medlemskap i SNF är obligatoriskt och doktorander prioriteras. 3 stipendier à 50 000 kr delas ut 2023. Därutöver har AstraZeneca donerat ett forskningsstipendium på 80 000 kr inom området kardiorenala aspekter av njursjukdom, där ansökningsprocessen sker genom SNF.

Det har i år inkommit 9 ansökningar till SNF:s forskningsstiftelse och 4 ansökningar till AstraZenecas forskningsstipendium.

I början av 2023 fick följande stipendiater 40 000 kr i bidrag vardera från 2022 års utdelning; Ainhoa Indurain, Filipa Svensson och Filip Fransson. AstraZenecas stipendium på 80 000kr för forskning i hjärt-kärlsjukdomar hos patienter med njursjukdom gick till Emelie Laveborn för projektet Ultrafiltration rate induced cardiac strain (ULRICA).

Utskott i SNF

Under nuvarande mandatperiod har SNF:s styrelse arbetat med att fortsätta stödja och föra dialog med våra utskott.

Utbildningsutskottet

Arbetet har letts av ordföranden Karl Dreja (Malmö)
Utskottet hade årsmöte 2023-10-23.

Utskottet har 8 ledamöter med god spridning över landet. ST-representant i SNFs styrelse erbjuds automatiskt att ingå i utskottet. Distansmöten hålls ca 6 gånger/år, och fysiskt möte en gång/år.

Det finns några stående uppgifter:

Njur-ST-dagar hålls måndag-tisdag v43 varje år, så länge det inte krockar med andra kurser eller möten. Detta år hölls kurs på SLS i Stockholm. Ämnen var SLE, Graviditet och njursjukdom, aferesbehandling, trombotisk mikroangiopati.

God uppslutning med 46 deltagare (26 på länk). Huvudsakligen deltar ST-läkare från Stockholm och närliggande regioner fysiskt, övriga på länk. Vi utvärderar om det finns ett problem att nå ut i hela landet.

Diagnostisk tentamen släpps varje år första mars. Oklart hur många som använder tentan i undervisning, men på flera sjukhus avsätts tid att skriva tenta och för återkoppling på resultat. Det är önskvärt att ST-läkare i hela landet skall erbjudas detta.

Vi önskar att SNF kan anta detta som riktlinje.

Tentamen kan användas som kunskapsprov inför examination och man bör då be utbildningsutskottet om extern rättning av prov. Muntligt prov erbjuds däremot inte.

Europeisk specialistexamen (UEMS/ESENePh) har för övrigt ersatt tidigare specialistskrivning på svenska. Tentan ges var nionde månad. Vid senaste tillfälle skrev fyra svenska ST-läkare provet. Oklart hur många som klarade provet. Det finns en farhåga att ST-målbeskrivning inte överensstämmer med tentans innehåll, och att provet kan innebära en språklig prövning. Bl. a läggs stor vikt vid histopatologi och urologiska åkommor.

Utskottet vill bevaka ST-kvaliteten nationellt och har kontakt med socialstyrelsen vad gäller kursutbud, kursinnehåll och målbeskrivningar. Stort ansvar för kvalitet ligger hos studierektorer, men dessa har inget eget forum, och har också vanligtvis liten kontakt med utbildningsutskottet. Utskottet har heller ingen information från SPUR-granskningar. Det har varit mycket svårt att hitta nya möjliga SPUR-inspektörer.

Peritonealdialysutskottet

Arbetet har letts av Stefan Melander, (Linköping) ordförande.

Haga mötet 2023 ägde som traditionen bjuder rum på Haga slott den 18-19 september. Även i år var mötet välbesökt, ca 100 personer hade anmält sig. Temat för årets möte var ”den svåra patienten”. Drivkraften i Hagamötet har alltid varit erfarenhetsutbyte och gemensamma diskussioner. Helena Rydell inledde med att berätta om PD utifrån ett SNR-perspektiv. Mötets fokus i övrigt var utmaningen att kunna erbjuda PD även till patienter med komplicerande bakgrundsfaktorer. I två sessioner diskuterades gruppvis, med utgångspunkt från patientfall, områden där det finns hinder för att kunna genomföra PD-behandling. Ett sådant område är fetma. Ursa Bonnevier berättade allmänt om viktninskning med GLP-1-analoger vilket ledde till diskussion om dessa preparats användning till överviktiga PD-patienter inför transplantation. Olof Heimburger och Niklas von Schmalensee gjorde en gemensam genomlysning av olika Peritonealfunktionstest och Giedre Martus gav mötesdeltagarna en inblick från aktuell PD-forskning. PD-teamet från Eskilstuna berättade om deras erfarenheter och rutiner kring start av akut PD-behandling, vilket ytterligare belystes av Niklas von Schmalensee. Sponsring från industrin är ett nödvändigt inslag för genomförandet av Hagamötet och vi från programgruppen vill tacka itACiH, Fresenius, Baxter och AstraZeneca för deras frikostiga bidrag. Vi räknar med att snart komma igång med planeringen inför nästa års Haga-möte som planeras till september 2024.

Guidelinesutskottet

Medlemmar under året C-G Elinder (ordförande), Mathias Haarhaus, Sara Lind af Hageby, Olof Heimbürger, Andreas Jonsson, Sandra Lilliebladh, Jan Melin, Aso Saeed & Carin Wallquist.

Några under året avslutade uppdrag:

- **Riktlinjer avseende behandling med tolvaptan** vid polycystisk njursjukdom har uppdaterats.
- Rutiner för att minimera riskerna för blödning vid njurbiopsi. Texten skall nu vara klar för överlämnande till SNFs styrelse och publicering på SNFs hemsida
- **Diagnos och behandling av osteoporos vid avancerad njursvikt.** Mattias Haarhaus utvecklar, förbättrar och uppdaterar den text vi sett tidigare och hoppas på publicering i Läkartidningen
- Ett eGFR och **webbaserat förskrivarstöd (JanusMed)** som använder eGFR och lista över förskrivna läkemedel för att ge evidensbaserade råd avseende användning och dosering av läkemedel, används inom bl. a region Stockholm och har presenterats och rekommenderas av GU.
- **Överanvändning av PPI & risker** CGE har gjort en litteraturöversikt som diskuteras av GU.
- Nya frågor att jobba med;
 - a. Riktlinjer avseende när och hur **genetisk diagnostik vid njursjukdom** bör och kan användas. En arbetsgrupp med Peter Barany, Malin Kvarnung, Dan Petersson och Julia Wijkström har inrättats.
 - b. **Kontrastnefropati**, kanske en överskattad risk som kan leda till att CKD patienter inte undersöks på bästa sätt. Carin Wallquist skall utreda frågan och kanske kan det bli aktuellt att ta fram kompletterande guidelines med ett mer njurmedicinskt perspektiv,
 - c. **Uremisk klåda**. Ger ofta problem för CKD-patienter och i synnerhet dialyspatienter. Nya & en rad äldre behandlingar finns att tillgå och Sandra Lilliebladh skall försöka sätta sig in i frågan. Vilka metoder används idag, finns det behov av nya metoder och värdet av nya läkemedel?

Doktorandutskottet

Ny ordförande i utskottet från 2022 är Maria Weiner (Linköping). Övriga medlemmar är Sandra Lilliebladh (Lund), Annette Bruchfeld (Linköping), Philip de Laval (Uppsala), Christopher Nilsson (Malmö), Anna Levin (Stockholm), Sigrídur Elíasdóttir (Göteborg), Michael Ott (Umeå), Michael Eklund (Örebro), och Senka Sendic (Stockholm).

Doktorandnätverket är till för både doktorander och handledare inom både klinisk och preklinisk forskning inom njurmedicin, njurtransplantation, njurfysiologi och njurpatologi och har nu ca 45 medlemmar.

Utskottet har under året haft tre digitala möten. Ett av nätverkets/utskottets syften är att öka samverkan och samarbeten inom njurmedicinsk forskning i Sverige. Utskottet anordnar därför en social träff för medlemmar (och andra intresserade) i samband med Njurforum den 27/11 i Stockholm. Vid detta första fysiska möte kommer fokus att ligga på just nätverkande och att samla in önskemål från medlemmarna kring utbildningsaktiviteter för kommande år. En målsättning är att återkommande ordna liknande sociala sammankomster i samband med nationella och internationella möten. Utskottet planerar en digital utbildningsaktivitet under 2024 för att möjliggöra deltagande för så många medlemmar som möjligt.

Forskningsnätverket

Pågående projekt:

Stroke prophylaxis with apixaban in CKD5 patients with atrial fibrillation (SACK) är en öppen, prospektiv, registerrandomiserad studie av effekten och säkerheten av apixaban som strokeprofylax till personer med njursvikt stadium 5 (dialys och GFR<15 ml/min/1,73m²). Ansvarig läkare är Marie Evans, Karolinska Institutet.

Effekt av broccoligroddar vid kronisk njursvikt och typ-2 diabetes (INITIATE) är en placebokontrollerad, registerrandomiserad, prospektiv studie av effekt av broccoligroddar på metabol kontroll hos personer med typ 2 diabetes. Ansvarig läkare är Peter Stenvinkel och studiekoordinator är Carla Avesani.

Njurforum - fortbildning

SNF arrangerar 2023, i samarbete med Njurmedicinska expertrådet Region Stockholm, en fortbildningskurs i Stockholm. Kursarrangörer är Peter Bárány (Stockholm), Sara Lind af Hageby (Stockholm) och Carin Wallquist (Malmö). Årets tema är Dialys och kursen hålls både på plats i Stockholm samt digitalt.

SLS Ordföranderåd

SLS ordföranderåd har haft två möten under året där SNF har deltagit representerad av ordförande, Anders Fernström.

Nordiska njurföreningarna

SNF:s ordförande har regelbundet deltagit i ordförandemöten med de övriga ländernas njurföreningar. I år var den viktigaste punkten Nordiska Njurdagar som gick av stapeln 13-16:e september 2023 i Reykjavik. SNF deltog där även i ett presymposium före ordinarie mötet. SNF:s tema var ”Nephrology in the elderly” (Transplantation, Helen Erlandsson, Vaskulitbehandling, Maria Weiner och val av access, Gunilla Welander).

Njurfonden

SNF, SNSF, STF står tillsammans med Njurförbundet bakom insamlingen till Njurfonden. 2022 delade Njurfonden ut 6.9 miljoner kronor till sammanlagt 41 projekt ur fondens avsatta medel för 2022. 2022 gick Bengt Rippes pris på 50 000 kr till Mårten Segelmark (Lund).

Remisser från regeringen, myndigheter, SLS, SLF och andra specialistföreningar

SNF har under året beretts möjlighet att yttra sig över ett stort antal remisser.

Följande remisser har besvarats:

- Föreskrifter om ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter om onlinetillverkning och hantering av hemofiltrationsvätskor
- Nationellt vårdprogram för misstänkt och bekräftad Covid 19
- Certifiering av specialistkompetens i fördjupningsområdet interventionell radiologi
- Förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar
- Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd
- Sällsynta njursjukdomar – Sakkunniggruppens förslag på nationell högspecialiserad vård

Samarbete med Njurförbundet

SNF (ordförande) har i samarbete med bl. a Njurförbundet och AstraZeneca publicerat en vetenskaplig artikel som belyser njurpatienters upplevelser av kronisk njursjukdom och svensk njursjukvård; "How do patients experience chronic kidney disease? A mixed-methods study among patients in Sweden." Elisabeth Wolpert, Sara Norman, Daniel Eek, Carina Holmesson, Anders Fernström. *Journal of Public Health*, <https://doi.org/10.1007/s10389-023-01942-0>, 2023.

Övriga kontakter med myndigheter, intresseorganisationer mm

Ordförande, Anders Fernström, deltog 1 november i en konferens med sikte på ett långsiktigt samarbete för kunskapsöverföring, *Renal Experts Academy by North Macedonia and Sweden*. Detta är ett samarbete som Team Sweden bedriver tillsammans med hälsoministern i Norra Makedonien för erfarenhetsutbyte inom personcentrerad vård och policy för hållbar njursjukvård. Övriga deltagare från Sverige var Peter Stenvinkel och Njurförbundets ordförande, Håkan Hedman.

Mediakontakter och aktiviteter

SNF (ordförande och vice ordförande, samt vid ett tillfälle hela styrelsen) har bidragit med 6 krönikor i Dialäsen.

I Vaskulär Medicin har under det senaste året artiklar skrivits av Aso Saeed/Jan Melin, Frida Welander, Gregor Guron, Oskar Swartling och Anna Wärme. SNF har möjlighet att skriva artiklar till varje nummer. Det är bl. a en bra möjlighet för doktorander och nydisputerade njurmedicinska forskare att få större genomslag för sin forskning inom Sverige.

Kriget i Ukraina

Föreningen har bevakat situationen kring ukrainska flyktingar som behöver dialys i Sverige, detta har varit ett fåtal. SNF:s ordförande har också skrivit till systerorganisationen i Ukraina för att visa vårt stöd och erbjuda hjälp.

Kontakter och möten med nationella och internationella organisationer

Ordföranden eller vice ordföranden har deltagit i följande möten:

- ordförandemöten med specialistföreningarna; enkät syftande till undersökning hur man inom SLS medlemsföreningar/sektioner arbetar med prevention och hälsofrämjande insatser har lämnats in
- ordförandemöten med de andra nordiska njurmedicinska föreningarna
- ordförandemöten med ERA
- ordförandemöten med International Society of Nephrology, Western Regional board (SNF företräds här av tidigare SNF-ordförande, Naomi Clyne)

Ekonomi

SNF har under 2022 fått intäkter i form av medlemsavgifter (144 364kr) och deltagaravgifter från utbildningar i föreningens regi (73 250kr). Sammanlagda belopp intäkter: 217 614kr.

Under 2022 har föreningen haft sammanlagd 153 380kr i utgifter. De största kostnaderna var avgiften till Svenska Läkaresällskapet, kostnad för redovisningstjänster samt kostnader kopplade till organisation av kurser.

Föreningen förvaltar medel i Stiftelsen för Svensk Njurmedicinsk forskning och utbildning som delar ut stipendier. Under 2022 har 3 stipendier à 40 000kr, för att kunna dela ut dessa stipendier har medel lånats till stiftelsen från Svensk Njurmedicinsk Förening. 31/12 2022 var summa utlånade medel till stiftelsen 330 539kr.

Tillsammans med kapital i form av investerade fonder och kortfristiga fordringar var summan av föreningens tillgångar 31/12-2022 1 781 215,82kr.

Årets resultat efter finansiella poster för 2022 var 64 233,86kr (soliditet 92,0%) vilket är i nivå med föregående år.

Ekonomiberättelse 1/1-2023- 20/10 2023

Sammanfattningsvis en ökning av 148 569 kr i saldo på konton för SNF. Stiftelsen har i princip inte haft några likvida medel under året, inga sponsorintäkter.

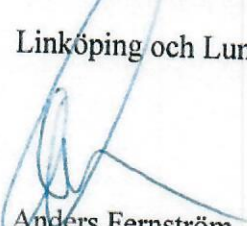
3/10-2023 hade ordförande och kassör möte med vår kontaktperson på SEB Mikael Heidenberg för genomgång av ekonomin. SNF har upprättat 3 sparkonton med ränta för likvida medel (PD möte, fortbildning, företagskonto). Vi planerar att fördela föreningens likvida medel mellan sparkonton, investeringar i räntefonder med låg avgift och investeringar i passivt förvaltade hållbara fonder i lika delar (en tredjedel vardera) innan årsskiftet.

Medlemsavgift: 408 kr för yrkesverksam under 2023. Vid årsmötet 2022 togs beslut att höja avgiften till 450kr för 2024 med anledning av medlemskapet i ERA.

Information

Föreningen informerar om sin verksamhet huvudsakligen via hemsidan www.njurmed.se. Mailutskick till medlemmar förekommer också, varför det är mycket viktigt att mailadresser är uppdaterade. Varje medlem ansvarar för att uppdatera sin email adress via profilsidan på SLF. Det finns ett forum på Facebook för ST i njurmedicin och doktorandnätverket. Medlemmar som har disputerat ombeds att skicka länken till avhandlingen till den vetenskapliga sekreteraren för att läggas upp på hemsidan.

Linköping och Lund, 6/11 2023

Anders Fernström
Ordförande

Sophie Ohlsson
Vetenskaplig sekreterare